

הגליון מוקדש

לע"נ רבנו שלמה בן מאיר ושמחה

נלב"ע ז' מר חשוון תשפ"ד

ולרפוי"ש להגה"צ רבי גבריאל בן מזל טוב

ולרפואת מרדכי בן ר' אליעזר זצ"ל

פרשת צו

י"ט אדר ב' תשפ"ד | גליון 20

שְׁלִימָה מִשְׁנָתוֹ

פנינים מתורתו של הגאון המופלא רבי שלמה אסולין זצוק"ל

משנת שלמה

"ובלתי יאמר אדם כי יראה את פניו ויאמר אלו אני" (שם)
לבו, כן בפניו וכן בפניו

אחריות לאדם בהיותו אחוז בנשמות ישראל

נאמר בפרשה, "זה קרבן אהרן וגו' ביום המשח אותו עשירית האיפה סלת מנחה תמיד", (ו', ה'). מבואר כאן שכהן גדול צריך להקריב עשירית האיפה סלת כל יום כיום הראשון שנחנך להיות כהן גדול, אבל כהן הדיוט מקריב כן רק ביום הראשון לכהונתו.

ונראה בביאור הענין שהכהן גדול הוא קשור מאוד לכלל ישראל, ובו תלויים כולם, וכן הוא תלוי בהם. ורצתה התורה להזהיר אותו מירידה רוחנית משום שמזיק לכלל, ולכן קבעה דינו להקריב כל יום מנחה כיום הראשון לכהונתו, ללמדו שבכל יום צריך להיות דרגתו כיום הראשון שהתחיל בעבודתו, שבו דאי התאמץ שיהיה הכל כראוי, ונתנה לו התורה בזה עצה שידמה לו בכל יום כאילו הוא היום הראשון שנכנס לכהונה גדולה ומקריב מנחה, כדי שיתאמץ מאוד שלא תהיה לו איזה ירידה משום שהציבור תלוי בו.

וכן מזה יש לימוד לאדם גדול שהציבור תלוי בו, שיזהר מאוד מירידה רוחנית יותר מכל אדם, מחמת שירידה אצלו גורמת ירידה אצל הכלל, והעצה ע"ז להתחדש בכל יום ולחשוב שזהו היום הראשון שנכנס לעבודת הש"י, ולשכוח את העבר שבזה יוכל להתאמץ להחזיק דרגתו כזמני עליה.

ואשרי האדם המכניס עצמו בלימוד זה ומתנהג גם הוא כן, משום שבאמת גם כל אדם פרטי הוא אחוז וקשור בנשמות ישראל, וכשיש אצלו ירידה רוחנית הוא גורם נזק לכלליות נשמות ישראל. וגם אמרו בקידושין (מ' ע"ב) שבכח מצוה של יחיד יוכל להכריע את כל העולם לכף זכות, ובכח עבירה יוכל להכריע את כל העולם לכף חובה.

ולכן צריך להתנהג באופן זה שידמה לו כאילו זה היום הראשון שמתחיל לחיות, וישכח לגמרי את העבר. וכשיר- גיל עצמו בזה יאיר לו בס"ד אור חדש בעבודתו לשמור את דרגתו הרוחנית ולהשמר מירידה.

(שלמי שמחה פרשת צו אות ד')

ועפ"ז יש לפרש את הפסוק והכהן המקריב את עולת איש' אם עור העולה אשר הקריב, לכהן פירוש כהן אחר נטלו בזרוע, לו יהיה היינו לבעלים יהיה שיקדישום לשמים, ורמז הכתוב שכן ינהגו. (שלמי שמחה צו אות ה')

עוד אפשר ל', דהנה אף שנאמר בכל הקרבנות שהכהן המקריב הוא יאכל את האימורין, מ"מ חז"ל למדו שה"ה שכהנים אחרים מאותו בית אב אוכלים מזה, ומה שכתוב בפסוק שיהיה לכהן הכוונה לכהן הראוי להקריב, כמו בפרשת חטאת (ו', יט') עיי"ש ברש"י, ועוד ברש"י (ו', כב'). וכן באשם (ז', ז') עיי"ש ברש"י. וכן כאן בעור העולה כמבואר ברש"י כאן. וה"ה בקרבן תודה (ז', יד'), וכן בקרבן שלמים (ז', לג') עיי"ש ברש"י. וכן במנחה (ז', ט') עיי"ש ברש"י.

אמנם כבר כתבו התוס' (יבמות מ' ע"א ד"ה רצ"ה) שיש מצוה על הכהן המקריב שיאכל מן הקרבן שעשה אף שאין אוכל כולה. ונראה שכל דין זה שיש מצוה על הכהן המקריב לאכול מקרבנו, הוא רק בזבחים הנאכלים, אבל בעור העולה אפילו לכתחילה יוכל כהן אחר ליטלו. משום דיש סברא דדוקא בזבחים שכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים צריך הכהן המקריב לאכול מן הקרבן, כי כיון שהוא התחיל את כפרת הקרבן צריך גם לאכול ממנו כדי להשלים את הכפרה ע"י אכילתו. וה"ה בתודה ושלמים שאין שייך כפרה באכילה שייך סברא זו, משום שהאכילה היא המשך השלמת הקרבן וראוי שהכהן שהתחיל בקרבן הוא גם יגמור. אבל בעור העולה שאין תלוי בו שום כפרה אלא הוא מתנהג לכהן, אפילו לכתחילה יוכל לקבלו כהן אחר.

וזהו ביאור הפסוק והכהן המקריב את עולת איש, עור העולה אשר הקריב, לכהן (פי' אפי' לכהן אחר) לו יהיה. ועיקר חידוש התורה להודיע הדין שהעור לכהנים. (שמן למאור צו אות ד')

מאמר הפרשה

בטעם איסור אכילת דם וחלב והקרבנות למזבח

נאמר בפרשה 'וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל לאמר, כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלו וגו' וכל דם לא תאכלו' וגו'.

התורה אסרה על האדם לאכול את החלב ואת הדם. ובביאור איסור לאכול החלב, כתב החינוך (מצוה קמ"ז) בזה"ל 'כבר כתבתי באיסור טריפה

פניני הפרשה

כפי שהשקיע בעבירה כן יטה להשקיע בלימוד תורה

"אש תמיד" וגו', (ו', ו').

פירש"י 'אש שנאמר בה תמיד היא שמדליקין בה את הנרות, שנאמר בה להעלות נר תמיד אף היא מעל המזבח החיצון תוקד', עכ"ל. וכן איתא במסכת תמיד (ריש פ"ו) 'מצאו שכבה מדשנו ומדליקו ממזבח העולה'.

ורמז הענין הוא, משום דמזבח מכפר על עוונות ישראל, ומאותו אש ששרף את העוונות נוטלין להדליק את המנורה שהוא רמז לאור התורה. ללמד שאותו חמימות וכח שהשקיע בעבירה יטה עכשיו ללימוד התורה, ויתכפר לו מדה כנגד מדה. (שלמי שמחה צו אות ב')

לקבל מהצדיק כפי שנאמר

"והרים ממנו בקומצו", (ו', ח').

פירש"י 'שלא יעשה מדה לקומץ', עכ"ל. והיינו שהקומץ יהיה לפי ידו של הכהן, והוא כדי ללמד שכאשר בא אדם אל צדיק, יהיה מוכן לקבל ממנו כפי מה שאומר לו, ולא יצפה שיאמר לו כמו שאמר לו צדיק אחר, כי כל צדיק יש לו דרכים משלו, והשומע לצדיק יש לו סיעתא דשמיא להצליח בזכות מה ששמע, ולכן לא היו עושים מדה לקומץ, אלא כל כהן לפי מדת ידו היה הקומץ. (שלמי שמחה צו אות ג')

בביאור דין עור העולה

"והכהן המקריב את עולת איש עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה", (ז', ח').

צ"ב, דלכאורה תיבת 'לכהן' בתרא שלא לצורך שהרי על הכהן מיירי. ואפשר שבא לרמוז הא דתניא בגמ' (פסחים נ"ז ע"א) 'ת"ר בראשונה היו מניחים עורות קדשים בלשכת בית הפרוה, לערב היו מחלקים אותן לאנשי בית אב, והיו בעלי זרועות נוטלין אותן בזרוע, התקינו שיהיו מחלקים אותן מערב שבת לערב שבת דאתיין כולהו משמרות ושקלי בהדדי, ועדין היו גדולי כהונה נוטלין אותן בזרוע, עמדו בעלים והקדישום לשמים, אמרו לא היו ימים מועטים עד שחיפו את ההיכל כולו בטבלאות של זהב שהן אמה על אמה כעובי דינר זהב' וכו', עכ"ל הגמרא.

בפרשת משפטים (מצוה ע"ג) כי מהיות הגוף כלי לנפש, ובו תפעל כושר פעולותיה, ולפי זכותו וטוב מזגו, יבין דרך הנפש החכמה הנתונה בו, ויאמין לעצתה וילך אחריה. מפני זה צריך האדם להשתדל על כל פנים בישרת גופו, להעמידו על ישרו ובריו וכוחו.

וידוע הדבר ומפורסם בין בני אדם, כי לפי המאכלים יתפעל הגוף בבריאות או בחולי. כי בשר הגוף הזה, נפסד בכל יום ויום. ולפי המזונות הטובים, יתהווה בו בשר בריא וטוב. ולפי רוע המאכל, יתהווה להיפך. ועל כן היה מחסדי האל הגדולים עלינו, אנחנו עמו אשר בחר, והרחיק ממנו כל מאכל מזיק אל הגוף ומוליד בו לחות רעות. וזה הכלל שיש לי לפי הפשט בכל איסור המאכלות, כמו שאמרנו למעלה. וידוע כי החלב דבק, ומוליד לחות רעות.

ובביאור איסור אכילת הדם, כתב החינוך במצוה (קמח') בזה"ל 'כבר כתבתי מה שאני חושב על צד הפשט, באיסורי המאכלות באזהרת טרפה וחלב. ואפשר לומר בדם עוד, כי מלבד רוע מזגו, שהוא רע המזג, יהיה באכילתו קנין במידת האכזריות, שיבלע אדם מבעלי חיים שכמותו בגוף, אותו הדבר שבהן, שהחיות ממש תלוי עליו, ונפשם נקשרת בו. כי ידוע שיש לבהמות נפש וכו'.

והרמב"ן ז"ל כתב בטעם הדם, כי ידוע שהנאכל ישוב בגוף האוכל. ואם יאכל האדם הדם, תהיה עובי וגסות בנפש האדם, כמו שנפש הבהמה עבה וגסה וכו', עכ"ל ספר החינוך.

והעולה מדברי ספר החינוך, שיש בחלב ודם נזק לגוף, וגם נזק לנפש. כי הנפש ניזוקת, הן מחמת שהגוף ניזוק ומשפיע על הנפש, והן מחמת עוביות וגסות המאכלים הללו שנמצאים בבהמה, וגורמים לאדם גם הוא להעשות עב וגס. והגוף ניזוק כי מוליד לחות רעות.

ולפי"ז יתכן לומר שב' הטעמים הם שורש אחד. שבגלל שהחלב והדם גורמים גסות ועביות לנפש האדם, לכן מזה הטעם גופא ציותה התורה שלא לאכול חלב ודם, ומזה הטעם גופא ציותה התורה להקריב את החלב והדם על המזבח, כדי להעלות את הדברים הגורמים עוביות וגסות למזבח, ולהוליד בנפשינו הפך זה, עדינות הנפש.

נמצא שממה שהזהירה התורה להקריב את החלב והדם למזבח, אנו לומדים מהו ענין החלב והדם. שגם בלי קרבן הוא מזיק. וכשיש קרבן, עוד משיגים את ההיפך מתכונת החלב והדם, ונעשים עדיני נפש בתוספת הקדושה.

והדברים היסודיים שמצאנו בבהמות ובשאר בעלי החיים הוא, (א) שהם רודפים תמיד אחרי הנאות. (ב) שאין להם שום רחמנות ושום התחשבות בשני. כל בעל חי דואג אך ורק לעצמו, ואפילו בעלי חיים שחיים חיי חברה אין לשום אחד רחמנות על חברו, וכן מפורש בזה"ק. ושניהם הוא שורש האנוכיות.

וזה נצמח אצלם מחמת החלב והדם שלהם, שהוא שורש גופם, שהוא עב וגס. ומי שאוכל חלב ודם גם הוא יולד בו מידת האכזריות הזו לאהוב רק את עצמו ולהתנהג בחוסר התחשבות בשני, ועם ישראל שלא אוכלים חלב ודם, יש בהם סימנים של רחמנים וביישנים וגומלי חסדים, ומי שיאכל מאכלות אסורות יוכל להפוך את טבעו לאכזריות וחוסר התחשבות כמו הבהמות ושאר בעלי חיים.

ועל ידי שאדם פורש מחלב ודם מונע מעצמו להיות אכזרי. אבל ע"י שאדם מביא קרבן ומקריב את החלב והדם, ממשיך על עצמו תוספת, שנעשה גם להיפך מזה רחמן ומתחשב באחרים, הרבה יותר ממה שהיה אצלו בטבע.

ואצל הרשעים שאינם שבים בתשובה ולא מביאים קרבנות, מצאנו שהם באמת נעשים עבים וגסים בנפשם עד שאין להם רחמנות אפילו על עצמם, והוא מה שאמרו בגמ' (שבת ל"א ע"ב) אמר רבה מאי דכתיב (תהלים מ"ט י"ד) זה דרכם כסל למו, יודעין רשעים שדרכם למיתה, ויש להם חלב על כסלם, שמא תאמר שכוחה היא מהם, תלמוד לומר ואחריהם בפייהם ירצו סלה.

מפרש רש"י, 'יודעין הם שזו דרכם, אבל כסל למו, כליותיהם מחופים בחלבם, מהשיב אל כליותיהם מחשבת סופם. ושמא תאמר מחמת החלב שכחו, והרי הם שוגגים, תלמוד לומר ואחריהם, את העתיד לבא לנפשם אחרי אובדם, בפייהם ירצו ויספרו תמיד, ואעפ"כ אינן חוזרין, עכ"ל.

הרי לנו שגם רשע שלא יאכל חלב ודם, עדין יתכן שהחלב שלו עצמו יהיה כל כך עב וגס עד שלא יהיה מסוגל לשוב בתשובה, אף שיודע את סופו. ומובן לנו את גודל ההכרח גם להקריב את החלב על המזבח שלא יהיה אכזרי על עצמו למונע את עצמו מתשובה. (מעין גנים ויקרא ח"ג פרשת צו).

צריך עיון

בענין לימוד פרשת הקרבנות, כהקרבנה ממש

נאמר בפרשה "זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלאוים ולזבח השלמים", (ז', לז').

הנה בגמ' (ריש מנחות) איתא 'אמר ריש לקיש מאי דכתיב זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם, כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם' וכו' עיי"ש.

וכן בגמ' (תענית כז' ע"ג) איתא אמר הקב"ה לאברהם בזמן שקוראין סדר הקרבנות לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני ואני מוחל להם על כל עוונותיהם.

ומבואר שהקריאה והלימוד עולה כהקרבנה ממש, ולכן מבואר בכמה מקומות בשו"ע שצריך להיזהר בקריאה כפי דיניהם, וכמש"כ בס' א' סעיף ו' שיקרא את פרשיות הקרבנות ביום, וביאר המשנ"ב משום שקרבנות קרבין ביום. וכן בס' מז' סי"ג כתב השו"ע שימתין מלומר פרשת התמיד עד שיאור היום, וביאר המשנ"ב משום דהקרבנות ביום. {ועיין ג"כ בשו"ע סי' קז' ס"א. סי' מח' במשנ"ב סק"א. סי' צח' ס"ד}.

ולפי"ז צ"ע טובא ממה דאיתא בגמ' (שבת יב' ע"ב) שאמר רבי נתן שרבי ישמעאל קרא בשבת והטה את הנר, וכתב על פנקסו אני ישמעאל בן אלישע קריתי והטיתי נר בשבת, לכשיבנה בית המקדש אביא חטאת שמנה. ולמה הוצרך להביא חטאת שמנה הא סגי לקרות וללמוד ולעסוק בתורת חטאת, ויעלה לו כאילו הקריב חטאת וימחל לו שהרי הקריאה עולה לו במקום הקרבה. ולא שייך לומר שרבי ישמעאל חולק על דין זה, שא"כ איך חלקו האמוראים בגמ' מנחות על רבי ישמעאל שהיה תנא. {ולומר שיסברו הני אמוראים כמ"ד בגמ' שם שביקש להטות, ויסבור הך מ"ד שאם היה מטה היה קורא פרשת חטאת, וחולק גם על עיקר דברי רבי נתן שכתב על פנקסו הוא דוחק גדול, וצ"ע. (שלמי שמחה פרשת צו אות ז').

מתוך צוואת רבנו זצ"ל לכלל ישראל.

"הנני כותב מתוך ייסורי נפש וגוף ביד משותקת וכתב רועד ולא קריא את הדברים דלהלן..... ועתה יש לי להודיע לכל ידידי ואהובי נשמות ישראל היקרים לי מאוד, שהיות וסבלתי הרבה בחיי הן בידוע והן מה שלא ידוע, ולא מצאתי שום נוחם בצער, אמרתי לרשום שורות אלו. אין אתי יודע מה יהיה עמי לאחר פטירתי אבל רצוני חזק להיות משען ומשענה לכל הסובלים ייסורים בין ברוחניות ובין בגשמיות, ואפילו למי שיחשוב שהוא הרשע הכי גדול. לכן מתוך מחשבה רק להועיל ולא לצער כלל, אם אפשר שכל מי שירגיש צער הן בגשמיות הן ברוחניות, ימחול נא להיכנס לחדר בבית לבד, ולהדליק עבור נשמותי ולומר אני מדליק נר זה לעילוי נשמת פלוני בן פלוני (שלמה בן מאיר ושמוחה), ויפרש את בקשתו ויכיל לשפוך את ליבו על יד הנר ככל מה שירצה הן באריכות הן בקצרה, ואפילו אם יחשוב שהוא רשע ופושע גדול, יש בליבי מקום לכל מי שחושב שהוא רשע ופושע לשמוע דבריו באריכות. ולא יחוס על טרחתי אלא יחוס על עצמו. ואם יהיה אפשרות בידי להועיל ארצה מאוד להועיל, ואם לא אוכל להועיל אקווה לעטוף אותו באהבה וחיבה ולתת לו כלל תנחומים ותקווה טובה. ואם גם זה לא אוכל, מקסימום הפסיד נר קטן, ולא טרח הרבה. כל זה כתבתי בישוע הדעת ומתוך הרבה מחשבה והתלבטויות עד שהעזתי לכתוב דברים אלו, ואקווה להיות לעזר לכל הסובלים ברוחניות וגשמיות. ממני הנפרד מכם באהבה עצומה רק בגוף וקשור עם כל נשמות ישראל בלי יוצא מן הכלל באהבת עולם".

נתרם ע"י הנדיב החפץ בעילום שם
להצלחה ברוחניות ובגשמיות

נתרם לרפואת
ר' מרדכי בן רבי אליעזר זצ"ל